

MUSEUM
PRINSENHOF
DELFT

**HET
DELFT
VAN
VERMEER**

10 FEB-4 JUNI 2023

Persbericht

Delft, 19 januari 2023

Nieuwe biografische feiten Johannes Vermeer

Tijdens de voorbereiding van de tentoonstelling *Het Delft van Vermeer* kwamen twee nieuwe biografische feiten over Johannes Vermeer (1632-1675) boven water. Zo vond oud-archivaris Bas van der Wulp van Erfgoed Delft een nog onbekende inschrijving van Vermeer in het begrafenisregister van de Oude Kerk waaruit blijkt dat de kunstenaar een uitvaart op stand kreeg. In een archiefstuk met schadevermeldingen vond medewerker Babs van Eijk van Museum Prinsenhof Delft dat Vermeers moeder Digna Baltens een financiële vergoeding ontving voor de geleden schade aan Herberg Mechelen na de verwoestende kruitramp van 1654. Met deze vondsten wordt nieuwe kennis toegevoegd over het leven van Vermeer. Beide archiefstukken zijn te zien in de expositie.

<p>Begraafinschrijving met details over de uitvaart van Vermeer (16/12/1675), Stadsarchief Delft</p> <p>16-x Johan Vermeer kunstschilder agter de N[ieuwe] kerck aende O[ude] Lang[en]dijck Eijgen Graff 14 drag[er]s 1 geluijt 8 m[inder]j[arige] k[inderen] 3 meerderj[arige] k[inderen]</p>	<p>Vergoeding voor de moeder van Vermeer vanwege schade aan Herberg Mechelen (09/07/1655), Stadsarchief Delft</p> <p>Diginium Baltens wede[weduwe] van Reijnier Jansen de Vos f 150 den 9 Juillij [juli] betaelt f 60</p>

Begraafinschrijving

In de tot dusver nog onbekende vermelding van Vermeer in een grafregister van de Oude Kerk, waar de kunstenaar begraven is, staat dat bij Vermeers uitvaart, op 16 december 1675, de kist werd gedragen door liefst veertien dragers en dat de kerkklok één 'poos' luidde. De exacte begraafinschrijving luidt als volgt: '16 december (1675): Johan Vermeer, kunstschilder agter de N[ieuwe] Kerck aen de O[ude] Langendijck. Eijgen graff. 14 dragers, 1 geluijt. 8 minderjarige kinderen, 3 meerderjarig.'

Uitvaart op stand

Het aanvankelijke vermoeden dat het gilde zijn uitvaart wellicht had betaald, lijkt onwaarschijnlijk. Oud-archivaris Van der Wulp zocht daarom naar uitvaarten van andere schilders, maar die hadden geen van allen zo'n kostbare uitvaart. De zwager van Vermeer, Willem Bolnes, die in 1676 overleed, kreeg echter precies zo'n begrafenis en ook Vermeers schoonmoeder, Maria Thins, die weer een paar jaar later stierf, kreeg een vergelijkbare uitvaart met de afwijking dat voor haar de klok twee 'pozen' werd geluid en niet slechts één. Het vermoeden is daarom dat Vermeers uitvaart door zijn schoonmoeder is betaald. Van der Wulp: *'Waarschijnlijk wilde schoonmoeder de uitvaartkosten van Vermeer slechts voorschieten aan haar dochter en was er op dat ogenblik nog geen beeld van de financiële misère die Vermeer had nagelaten: drie jaar na het Rampjaar 1672 was Vermeer straatarm.'*

Opmerkelijke vondst

De vondst over de uitvaart is gezien het vele Vermeer-onderzoek – er is in de afgelopen 100 jaar al door tientallen mensen onderzoek gedaan – opmerkelijk te noemen. Zo deed Van der Wulp, die 45 jaar voor het archief heeft gewerkt, niet eerder een dergelijke ontdekking. Hij spreekt van 'een klappertje (geen vuurpijl) en een mooi moment, vlak na mijn carrière.' Janelle Moerman, directeur Museum Prinsenhof Delft, zegt hierover: *'Er is al zoveel over Vermeer uitgezocht dat álles wat je over de kunstenaar vindt eigenlijk al nieuws is. Met elke vondst voegen we als het ware een stukje toe aan de levenspuzzel van deze beroemdste Delftse meester.'*

Schadevergoeding Herberg Mechelen

Tijdens de verwoestende *Delftse Donderslag* op 12 oktober 1654 leed ook Herberg Mechelen schade. Een jaar later keerden de Staten van Holland een schadevergoeding uit aan Vermeers moeder Digna. Zij runde de herberg na het overlijden van haar man en op het moment van de verwoestende buskruitramp woonde ze er nog. Het archiefstuk met schadevermeldingen waarin dit staat was wel al bekend, maar niet dat de moeder van Vermeer ook een schadevergoeding ontving.

Over Het Delft van Vermeer

In de tentoonstelling *Het Delft van Vermeer* staan het leven van Johannes Vermeer (1632-1675), zijn netwerk en zijn relatie tot de stad Delft centraal. Aan de hand van ruim 100 objecten uit binnen- en buitenland, waaronder topstukken van Delftse schilders, kunstnijverheid, kaarten, prenten, tekeningen, boeken, egodocumenten en andere archivalia, wordt een beeld geschetst van het bruisende stadsklimaat in de 17de eeuw. Niet eerder was dit het uitgangspunt voor een expositie over de wereldberoemde Delftse meester. De tentoonstelling loopt parallel aan de grote Vermeer-tentoonstelling in het Rijksmuseum.

De tentoonstelling Het Delft van Vermeer is mede mogelijk gemaakt door de Gemeente Delft, Provincie Zuid-Holland, De Laatste Eer, de Turing Foundation, het Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting Zabawas, de J.E. Jurriaanse Stichting, Stichting voor Hulp aan Delftse Jongeren, de Kerkelijke Stichting Stalpaert van der Wiele en de Van der Mandele Stichting.

Noot voor de redactie (niet voor publicatie)

Voor meer informatie kunt u terecht bij Heidi Vandamme, afdeling Marketing en Communicatie, +31 (0)6 295 32 686, hvandamme@delft.nl.